

[Frederik Lyngø.]

staten? At Grønland i flere år skal tilføres udenlandske kul, er vel også medvirkende til Danmarks valutavanskeligheder. Først og fremmest må man stille imod at gøre Grønland selvforsynende med landets eget brændsel, de grønlandske kul. Når den grønlandske arbejder kan få lejlighed til at blive minearbejder i selve landet, får han et arbejde, der giver ham ikke alene arbejds-glæde og stabil pengefortjeneste, men også velstand og bevidstheden om, at han er med til at udnytte værdier i sit eget land. Vi har jo set, at den grønlandske arbejderstab gennem de 50 år, kulbrydningen i Grønland har bestået, er blevet helt for-trolig med arbejdet under jorden som kul-minearbejdere.

Når jeg læser de i indeværende samling hidtil fremsatte lovforslag og lytter til for-handlingerne i salen, navnlig de forslag, der tager sigte på forbedring af den sociale forsorg hernede, kan jeg dårligt lade være med at misunde mine danske landsmænd al den gode hjælp, man hernede yder de træn-gende medborgere. Jeg tænker i den for-bindelse specielt på to lovforslag, der har relation til grønlandske forhold, foruden aldersrentemodtages forbedrede økonomi-ske forhold.

For det første er der samordningen af foranstaltninger for erhvervshemmede. Her har vi i Grønland et stort og alvorligt problem f. eks. med hensyn til de såkaldte ex-tb-patienter, poliopatienter og flere andre samt invalider. Selvfølgelig er den slags folk ikke uden hjælp, men den grønlandske landskasses midler er ikke altid tilstrække-lige, og den ordning, hvorefter den grøn-landske landskasses midler skaffes tilveje, nemlig ved afgift på visse indførte varer, ialt ca. 12 varegrupper, er ikke helt til-fredsstillende mere, idet afgiften på disse få varer efterhånden bliver større og gør det vanskeligere for den jævne befolkning at købe dem. Mon ikke det snart må over-vejes at få indført en anden ordning af dette afgiftssystem i Grønland?

For det andet tænker jeg på lovforslaget om folkepension. Netop i den retning har det grønlandske landsråd for nogle år siden drøftet en sag, nemlig indførelse af en form for understøttelse eller en slags pension til grønlandere, der hele deres liv har arbejdet

for institutionerne i Grønland, uden at de har kunnet blive fast ansat. I dag er der flere endnu, fordi arbejderstanden vokser, og den slags folk har kun aldersrenten at falde tilbage på den dag, de holder op at arbejde. Såvidt jeg husker, gik Grønlands-departementets svar til landsrådet ud på, at man netop afventede folkepensionskom-missionens forslags ophøjelse til lov.

Det er som bekendt godt og vel to et halvt år siden, at den dag oprandt, der fik en så afgørende betydning i Grønlands historie, en dag, vi alle så hen til med glæde og forventning, nemlig Grønlands fuldstæn-dige indlemmelse i det danske rige som ligeberettiget. Danmark er derved for alvor blevet 50 gange større, Grønland blev eet med Danmark. Grønland, hovedsagelig be-stående af indlandsis, klipper og høje bjerge, men forhåbentlig med muligheder for udnyttelse af flere råstoffer i under-grunden, end vi kender i dag, vil på den måde komme det danske rige til hjælp og tilgode. Vi har jo lov at håbe på det.

I dag er stemningen i Grønland overfor Danmark og vor samhørighedsfølelse med Danmark så ægte som vel mulig. Derfor mener jeg og mange af mine landsmænd med mig, at vi må benytte os af den gode situation til at knytte hjertebåndene endnu nærmere sammen, og det vil med andre ord sige, at man står sig vistnok ved at gøre Grønland til et virkeligt amt i Danmark. Vel ved jeg udmærket, at man hernede mener, at vi grønlandere endnu er for umodne og for langt tilbage i udvikling til at blive fuldt ligeberettigede med den rigs-danske befolkning, men man kan vel heller ikke forvente, at vi grønlandere nogen-sinde bliver danskere af sind og sjæl. Men Grønlands indlemmelse i Danmark er en kendsgerning, der ikke længere kan bestri-des, og som er anerkendt af stormagterne.

Der er en ting, som jeg til slut gerne vil have lov at nævne i denne forbindelse. Vi, der forsøger på at følge med i lovgivnings-arbejdet, mærker i flere tilfælde, at Grøn-land ligesom holdes for meget udenfor, og hvorfor? Der er for mange særordninger for Grønland; det er, ligesom man endnu i dag forsøger at isolere og have monopol på Grønland, skønt landet jo dog ikke længere er at betragte som koloni.

Man mærker det også med hensyn til